

آخرین دولت

محمد سیامانی اسکویی

آخريں دولت

محمد بيابانى اسكويى

مؤسسہ فرهنگى نيا

بیابانی اسکویی، محمد، ۱۳۴۱

آخرین دولت/ مولف محمد بیابانی اسکویی

تهران - مؤسسه نبأ، ۱۳۷۹

۷۱ ص ۳۵۰۰ ریال ISBN 964-6643-22-2

فهرست‌نویسی بر اساس اطلاعات فیپا

کتابنامه: ص. ۶۸ - ۷۱؛ همچنین به صورت زیرنویس

۱- محمدبن حسن (عج)، امام دوازدهم، ۲۵۵ ق.

۲- مهدویت - انتظار . الف. عنوان

۹۵۲۳ ب / ۳۵ / ۵۱ BP ۲۹۷/۹۵۹

۱۴۴۷۳-۷۹ م

کتابخانه ملی ایران

آخرین دولت

مؤلف: محمد بیابانی اسکویی

تاریخ و نوبت چاپ: اول - ۱۳۷۹ / لیتوگرافی: بابک

حروف‌نگاری و صفحه‌آرایی: شبیر ۷۵۲۱۸۳۶

چاپ و صحافی: رامین / کد کتاب: ۳۶ - ۹۳ - م

تعداد: ۵۰۰۰ نسخه / بها: ۳۵۰۰ ریال / ناشر: مؤسسه فرهنگی نبأ

تهران، خیابان کارگر شمالی، کوچه هما، پلاک ۶

تلفن: ۸ و ۶۴۲۱۱۰۷ دورنویس: ۹۳۹۳۳۳

شابک: ۲ - ۲۲ - ۶۶۴۳ - ۹۶۴

ISBN: 964 - 6643 - 22 - 2

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

مقدمه	۷
بی‌نیازترین حکومت	۱۲
۱. نزول باران و عمران و آبادانی زمین	۱۳
۲. بیرون آمدن گنجهای زمین	۱۵
۳. نبود فقر در عصر حضرت حجت (عج)	۱۶
۴. اطاعت خدا و فزونی نعمت	۱۷
۵. برکت و ارزانی در دولت مهدی (عج)	۱۹
عادلترین حکومت	۲۱
۱. در دولت مهدی زمین پر از عدل می‌شود	۲۱
۲. قضاوت مهدی (عج) به قضاوت داوود	۲۴
۳. تساوی در تقسیم اموال	۲۵
عالمترین حکومت	۲۷
۱. تکامل علم در زمان مهدی (عج)	۲۷
۲. علم مهدی (عج) و شیعیان در آخرین دولت	۲۹
۳. علم قضات	۳۲

۶ / آخرین دولت

۳۴	.....	مقتدرترین دولت
۳۵	.....	۱. زمین به منزله کف دست حضرت می شود
۳۶	.....	۲. زمین برای اصحاب قائم (عج) جمع می شود
۳۷	.....	۳. زیادی قوت اصحاب قائم (عج)
۳۸	.....	۴. یاری فرشتگان
۴۰	.....	۵. اطاعت و سلطنت فراگیر
۴۶	.....	امنیت در آخرین دولت
۴۸	.....	۱. طرد شیطان
۵۲	.....	۲. امنیت راهها
۵۲	.....	۳. امنیت حیوانات
۵۵	.....	اصلاحات در آخرین دولت
۶۲	.....	فهرست منابع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمه

امام باقر علیه السلام می فرماید:

دَوْلَتْنَا آخِرُ الدَّوَلِ وَلَنْ يَبْقَى أَهْلُ بَيْتِ هُمْ دَوْلَةٌ إِلَّا
مَلَكُوا قَبْلَنَا لَثَلَا يَقُولُوا إِذَا رَأَوْا سِيرَتَنَا: إِذَا مَلَكْنَا سِرْنَا
مِثْلَ سِيرَةِ هَؤُلَاءِ .... (۱)

دولت ما بعد از همه دولت‌هاست. هر قومی که
برای آنها دولتی [تقدیر شده] است، همه پیش
از ما حکومتشان را خواهند کرد، تا وقتی روش
مملکت‌داری و حکومت ما را دیدند نگویند: اگر
ما هم به حکومت می‌رسیدیم هم چون اینها
حکومت می‌کردیم.

شکی نیست که از نظر ادیان الهی، حکومت و
سلطنت و خلافت و مولویتی حقیقی مختص به خداوند
متعال است که خالق همه خلایق می‌باشد. زیرا تنها خالق

۸ / آخرین دولت

و آفرینندهٔ شیء است که مالک همهٔ شوون آن است و مالک حقیقی است که حق هرگونه تصرفی را در ملک خود دارد. ولی از آنجا که خالق متعال حکیم و مهربان است، همیشه در تصرفات خود حکمت و رحمت را ملاحظه می‌کند؛ و او منزّه است از اینکه تصرفی در خلق و ملک خویش بکند که با حکمت و رحمتش سازگار نباشد.

با این بیان روشن شد کسی که سلطنت و حکومت حقیقی بر خلایق دارد، تنها خدای تعالی است و هیچیک از خلایق نسبت به دیگری بدون اذن و رضای خداوند متعال، حق مولویت و حکومت و سلطنت ندارد. ولی از آنجا که خدای تعالی این کرهٔ خاکی را دنیای امتحان و آزمایش برای نوع بشر قرار داده است، خواستهٔ او بر این قرار یافته که همهٔ طوایف و اقوامی که مدعی توان حکومت و مردم‌داری هستند، در این آزمایش و امتحان الهی هم شرکت کنند تا حجت بر همهٔ آنها تمام شود و هیچ عذری برای آنها باقی نماند و برایشان روشن شود که حق سلطنت و مولویت بر مردم، فقط برای کسانی است که از ناحیهٔ او برای این مقام انتخاب شوند. و به یقین می‌توان گفت همهٔ آنهایی که در این کرهٔ خاکی بر انسان حکومت کرده و می‌کنند جز عده‌ای اندک مأذون از ناحیهٔ خدای تعالی نبوده‌اند بلکه با زور شمشیر و انواع

حیله‌ها و شیطنت‌ها و کشت و کشتارها به حکومت رسیده‌اند و خداوند متعال هم چند روزی به آنها مهلت داده و به اندازه‌ای محدود امکانات در اختیارشان گذاشته تا با اعمال و کردارشان حجّت را بر آنها تمام کند.

و آن گروه اندکی از اولیای الهی که چند روزی بر قسمتی از این کرهٔ خاکی حکومت کردند و مأذون از ناحیه خدای تعالی بودند، خواست خداوند متعال بر این نبوده که آنان هرگونه که بخواهند برای اجرای احکام و قوانین الهی از همهٔ امکانات و قوایی که خدای تعالی در اختیارشان گذاشته بود، استفاده کنند. و آنچه به یقین می‌توان گفت این است که این حکومت الهی فقط وقتی تحقق پیدا خواهد کرد که آخرین خلیفهٔ الهی و دوازدهمین امام بعد از پیامبر خاتم صلی الله علیه و آله ظهور کند و با قدرت و صلابت تمام حکومت را به اختیار گیرد و قوانین و حدود الهی را در زمین پیاده نماید و دین الهی را زنده سازد و در زمین بعد از گذشت قرن‌ها حیات تازه بدمد.

شیعه بر این باور است که در زمان او همهٔ حاکمان صالح و امت همه مؤمن خواهند بود و موجودات عالم همه رضایت و خشنودی خود را از حکومت او اظهار خواهند کرد؛ و عدل و داد در همهٔ جهان گسترده خواهد شد و رحمت الهی بر همگان سایه افکننده، نعمت از

زمین و آسمان به آنها رو خواهد آورد؛ و ظلم و ستم و بی عدالتی و تبعیض برچیده می شود و فقر و ناداری از بین می رود و امنیت در همه جا برقرار گردد؛ و به جای درد و رنج و دشمنی و عهدشکنی و کفر و شرک، صلح و صفا و دوستی و وفا و اسلام و ایمان جایگزین شود.

این نوشتار سعی دارد این باور شیعه را با توجه به روایات امامان معصوم از اهل بیت پیامبر بزرگوار اسلام ﷺ که درباره حکومت عدل گستر جهان، حضرت حجّة بن الحسن عجل الله تعالی فرجه الشرف وارد شده است، تبیین کند. امید است این تلاش اندک مقبول درگاه حضرت حقّ متعال قرار گرفته و موجب خشنودی مولا ایمان گردد.

از خدای متعال می خواهیم دل شیعیان آن حضرت را با ظهورش شاد و نورانی کند و این بنده ناچیز را در زمره سربازان و فدویان آن حضرت قرار دهد و دل خوانندگان عزیز و ارجمند را با خواندن این اوراق به سوی آن عزیز متوجه سازد. و به یقین زمزمه همه شیعیان آن مولا این است که:

اللَّهُمَّ ارِنِي الطَّلْعَةَ الرَّشِيدَةَ وَالْغُرَّةَ الْحَمِيدَةَ وَ الْكُحْلَ
 نَاطِرِي بِنَظْرَةٍ مَنِي إِلَيْهِ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُ وَ سَهِّلْ مَخْرَجَهُ وَ
 أَوْسِعْ مَنَهْجَهُ وَ اسْلُكْ بِي مَحَجَّتَهُ ... اللَّهُمَّ اكشِفْ هَذِهِ
 الْغُمَّةَ عَنِ هَذِهِ الْأُمَّةِ بِحُضُورِهِ وَ عَجِّلْ لَنَا ظُهُورَهُ إِنَّهُمْ

يَرَوْنَهُ بَعِيداً وَنَرَاهُ قَرِيباً بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ (۱)

خداوندا آن قامت رشید و صورت ستوده را
برایم بنمایان و دیدگانم را با نگاهی به سوی او
باز و روشن کن. و در فرج او تعجیل فرما، و
خروجش را آسان گردان و راهش را وسعت ده
و مرا در راه مستقیم او قرار ده ... خداوندا این
اندوه را از این امت با حضور او برطرف ساز و
در ظهور او برای ما تعجیل فرما. آنان آن را دور
می‌پندارند و ما آن را نزدیک می‌بینیم. به حق
رحمتت ای مهربانترین مهربانها.

قم - محمد بیابانی اسکوئی

بی‌نیازترین حکومت

بی‌نیازی مطلق اختصاص به ذات حقّ متعال دارد و دیگران همه نیازمند اویند و غنای دیگران همه از اوست. اوست که غنی و فقیر می‌کند. و اوست که می‌دهد و می‌گیرد. و با توجه به روایات اهل بیت علیهم‌السلام این نکته کاملاً روشن است که خدای تعالی اراده کرده است که در زمان دولت و حکومت حضرت مهدی علیه‌السلام مردم را از همه نعمتهایش برخوردار کند. او خواسته است آخرین دولت در روی زمین را از همه جهت مورد تأیید و یاری قرار دهد. و بدیهی است دولتی که خواست خدای تعالی با او باشد، هیچ نیازی به غیر نخواهد داشت. زیرا که هر چیزی خزانهاش پیش خداست و او هر چه اراده کند آن خواهد شد. و این مطلب را از امور مختلف می‌توان استفاده کرد که به برخی از آنها به اجمال اشاره می‌شود:

۱ - نزول باران و عمران و آبادانی در زمین

امیرالمؤمنین علیه السلام می فرماید:

لَوْ قَدْ قَامَ قَائِمُنَا، لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا وَ لَأَخْرَجَتِ
الْأَرْضُ نَبَاتَهَا. (۱)

وقتی قائم ما قیام کند، آسمان بارانش را فرو
می فرستد و زمین گیاهانش را بیرون می آورد.

و در روایت دیگر امام صادق علیه السلام در این باره
می فرماید:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ ... لَا تَشُوكُ الْأَرْضُ وَالشَّجَرُ وَ تَبْقَى
الْأَرْضُ قَائِمَةً، كُلَّمَا أَخَذَ مِنْهَا شَيْءٌ نَبَتَ مِنْ وَقْتِهِ وَ عَادَ
كَحَالِهِ. (۲)

آنگاه که قائم ما قیام کند ... زمین و درختان
بی خار خواهند شد و زمین همیشه سرسبز
خواهد بود. هرگاه چیزی از زمین چیده شود در
همان حال دوباره خواهد روید و همچون حال
اول خواهد شد.

پس با توجه به این روایات و احادیث دیگری که به
این مضمون وارد شده است، معلوم می شود باران
رحمت الهی در زمان حکومت مهدی صاحب زمان عجل

۱ - بحار الأنوار، ۱۰ / ۱۰۴، و رک: بحار الأنوار ۵۱ / ۷۴ و ۱۴۶

وج ۵۲ / ۳۴۵

۲ - دلائل الإمامة / ۲۴۶.

الله تعالی فرجه الشریف به تمام نقاط زمین خواهد بارید و زمین پر از گل و گیاه و سبز و خرم خواهد شد و خارهای گیاهان و درختان خاردار را خداوند متعال به لطف و کرم خویش بر خواهد گرفت تا فضل و احسانش خالص گشته و نعمت ناب الهی هیچگونه آلاشی با آزار و اذیت نداشته باشد. و به این صورت همه جای زمین آباد گشته و خرابه‌ای در آن یافت نشود. امام صادق علیه السلام می فرماید:

لَا يَبْقَى فِي الْأَرْضِ خَرَابٌ إِلَّا عُمِرَ. (۱)

همه خرابیهای زمین عمران و آبادان می شود.

می دانیم یکی از عوامل مهم اختلاف و دشمنی در بین مردم و حکومتها، کمبود زمینهای حاصلخیز بوده و هست. چه جنگهای خانمانسوزی که به خاطر تملک اینگونه سرزمینها توسط ستمگران و غارتگران به راه نیفتاده است. و چه کشت و کشتارهایی که در میان گروهها و اقوام مختلف، حتی در میان افراد یک قوم و قبیله بلکه در میان افراد یک خانواده، به جهت تصاحب قطعه زمینی حاصلخیز اتفاق نیفتاده است. و امروز هم که عصر تمدن بشر به حساب می آید، می بینیم هر دولت و حکومتی که از اقتدار نسبی برخوردار است، چشم طمع به سرزمینهای دول دیگر دوخته و در صدد دستیابی به

۱ - کمال الدین / ۳۳۱ و معجم احادیث الامام المهدی / ۳

آنها می‌باشد.

بنابراین اگر همه زمین آباد و پر آب شود و همه خرابیها از بین برود و اضافه بر اینها حکومت زمین هم حکومت واحد جهانی باشد، مشکلات مردم و حکومت کاسته می‌شود و دست دولت در رسیدگی به امور دیگر باز می‌گردد.

۲ - بیرون آمدن گنجهای زمین

خدای تعالی در شب معراج به پیامبرش ﷺ فرمود:
... بِالْقَائِمِ مِنْكُمْ. عَمْرُ أَرْضِي ... وَ لَهُ أَظْهَرُ الْكُنُوزِ وَ
الذَّخَائِرِ بِمَشِيَّتِي. (۱)

به قائم شما زمین را آباد می‌کنم ... و برای او گنجها و ذخائر را به خواست و مشیت آشکار می‌نمایم.

و رسول خدا ﷺ می‌فرماید:

يُظْهِرُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ كُنُوزَ الْأَرْضِ وَ مَعَادِنَهَا. (۲)

برای او خداوند متعال گنجها و معادن زمین را آشکار می‌کند.

با توجه به اینکه گنجها و معادن نهفته در زیر خاک از مهمترین سرمایه‌های ممالک به شمار می‌آید و در ایجاد

۱ - بحار الانوار / ۱۸ / ۳۴۲.

۲ - کمال الدین / ۳۹۴، و رک: کمال الدین / ۳۳۱ و بحار الانوار

۵۲ / ۲۸۰ و ۳۳۷.

رفاه و آسایش نقش مهمی ایفا می‌کند، استخراج آنها در زمان حکومت حضرت حجّت عجل الله تعالی فرجه الشریف سرمایه‌ای بس عظیم در اختیار او خواهد بود.

۳ - نبود فقر در عصر حجّت عجل الله تعالی فرجه الشریف

امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

يُسَوِّي بَيْنَ النَّاسِ حَتَّى لَا تَرَى مُحْتَاجاً إِلَى الزَّكَاةِ. وَ
يَجِيءُ أَصْحَابُ الزَّكَاةِ بِزَكَاتِهِمْ إِلَى الْمُحَاوِجِ مِنْ شِيعَتِهِ
فَلَا يَقْبَلُونَهَا. فَيُصِرُّونَهَا يَدُورُونَ فِي دُورِهِمْ،
فَيَخْرُجُونَ إِلَيْهِمْ فَيَقُولُونَ: لَا حَاجَةَ لَنَا فِي
دَرَاهِمِكُمْ. (۱)

حضرت عطایای خود را بین مردم به طور مساوی تقسیم می‌کند تا حدی که کسی را محتاج به زکات پیدا نمی‌کنی. مردمان زکاتهای خود را به شیعیانی که گمان می‌کنند محتاجند می‌آورند و آنها نمی‌پذیرند. پس زکاتهایشان را در کیسه کرده در خانه‌ها را می‌زنند و مردمان بیرون می‌آیند و می‌گویند: ما نیازی به پولهای شما نداریم.

در مورد مستحق زکات روایاتی وارد شده است به این مضمون که شخصی که می‌تواند کار کند و شرایط کار

بی‌نیازترین حکومت / ۱۷

برایش مهیاست، یا روزی یک سال را دارد، نمی‌تواند زکات قبول کند و کسی که زکات واجب را به چنین شخصی بدهد، ذمه‌اش از زکات بری نمی‌شود.^(۱) پس معلوم می‌شود در زمان حضرت مردم از حد فقری که برای مستحق زکات معین شده بالاتر خواهند بود.

۴ - اطاعت خدا و فزونی نعمت

خدای تعالی می‌فرماید:

«وَلَوْ أَنَّهُمْ أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ لَأَكَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ»^(۲)

اگر آنان تورات و انجیل و آنچه را از سوی پروردگارشان بر آنها نازل شده برپا می‌کردند، از آسمان و زمین، روزی می‌خوردند.

«وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ»^(۳)

اگر اهل آبادیها ایمان می‌آوردند و تقوا پیشه می‌کردند، برکات آسمان و زمین را بر آنها می‌گشودیم.

امام حسن علیه السلام می‌فرماید:

اگر مردم سخن خدا و رسول خدا را گوش

۱ - وسائل الشیعة ۹ / ۲۳۱، باب ۱۹ از ابواب مستحق زکات.

۲ - المائدة / ۶۶.

۳ - الاعراف / ۹۶.

می دادند، آسمان بارانش را به آنها عطا می کرد
و زمین برکتش را، و هیچگاه دو شمشیر در این
امت با هم ردّ و بدل نمی شد و مردم تا روز
قیامت همیشه تر و تازه می خوردند. (۱)

پس مسلم است که هرچه ایمان و تقوا در میان مردم
بیشتر شود و اطاعت و فرمانبری از فرامین الهی رایج
گردد، نعمتهای الهی هم فزونی پیدا می کند و بلاها و
شرور کم می شود. و در آینده خواهیم گفت که در زمان
دولت و حکومت حضرت ولی عصر عجل الله تعالی فرجه الشریف،
شرک و کفر و نفاق از میان خواهد رفت، یا اگر هم باشد،
ناچیز و اندک خواهد بود. خدای تعالی در شب معراج به
پیامبر ﷺ فرمود:

بِالْقَائِمِ مِنْكُمْ أَغْمُرُ أَرْضِي بِتَسْبِيحِي وَ تَقْدِيسِي وَ
تَهْلِيلِي وَ تَكْبِيرِي وَ تَمْجِيدِي. (۲)

به وسیله قائم شما زمینم را با تسبیح و تقدیس و
تهلیل و تکبیر و تمجید مردم، آباد می کنم.

پس این هم یکی از جهاتی است که موجب می شود
خدای تعالی عنایت خاص خود را نسبت به دولت حقّ
حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف افزون کند و دولت او
را از همه دولتهای پیشین غنی تر نماید. بلکه ممکن است

۱ - بحار الانوار ۱۰ / ۱۴۲.

۲ - بحار الانوار ۱۸ / ۳۴۲.

بی‌نیازترین حکومت / ۱۹

منشأ جهات دیگر هم همین جهت بوده باشد؛ یعنی بیرون آمدن گنجها و ریزش بارانها از آسمان و رویش گیاهان از زمین و از میان رفتن فقر از میان مردم در دولت او، همه به خاطر این باشد که یاد خدا و تسبیح و تمجید و تکبیر او در میان مردم زیاد خواهد شد.

۵ - برکت و ارزانی در دولت مهدی علیه السلام

رسول خدا صلی الله علیه و آله می فرماید:

يَجْتَمِعُ النَّفْرُ عَلَى الرَّغِيفِ فَيُشْبِعُهُمْ. وَ يَجْتَمِعُ النَّفْرُ عَلَى
الرُّمَّانَةِ. وَ يَكُونُ الثَّوْرُ بِكَذَا وَ كَذَا مَالٍ. وَ يَكُونُ الْفَرَسُ
بِالدَّرِيهَاتِ. (۱)

[در زمان حضرت مهدی] چند نفر با یک قرص نان سیر خواهند شد، و یک انار برای عده‌ای کافی خواهد بود، و گاو را قیمت چندانی نخواهد بود، و اسب با دراهمی چند معامله خواهد شد.

برکت نعمتی است که خدای تعالی در آن زمان بر مؤمنان ارزانی خواهد داشت. در حال عادی اگر گفته شود چند نفر با یک قرص نان سیر می‌شوند، یا باید نانها خیلی بزرگ باشند و یا انسانها خیلی کوچک. ولی در

---

۱ - الملاحم و الفتن / ۸۲ و ر.ک: معجم احادیث الامام
المهدی / ۱ / ۳۱۴ و بحار الانوار / ۵۱ / ۸۱

۲۰ / آخرین دولت

زمان حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف، خدای متعال به
یک قرص نان برکتی خواهد داد که چند نفر از همین
انسانها با آن سیر خواهند شد.

عادلترین حکومت

عدالت شیرین‌ترین چیزی است که انسانهای آزاده همیشه خواهان آن هستند. ولی در طول تاریخ کسی نتوانسته است آن را در جامعه‌ای از جوامع به طور کامل پیاده کند. و لکن خواست الهی بر این قرار یافته که سرانجام این مهم عملی شود و حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با عنایت خاص الهی عدل را در میان مردم برپا کند. در این باب نیز روایاتی وارد شده است که به تعدادی از آنها اشاره می‌شود:

۱ - در دولت مهدی زمین پراز عدل می‌شود

در روایات فراوانی آمده است که حضرت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف هنگامی ظهور می‌کند که همه جای زمین را ظلم و ستم فراگیرد و او که ظهور می‌کند زمین را پراز عدل و داد می‌کند. رسول خدا ﷺ فرمود:

لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَمْلِكَ رَجُلٌ مِنْ أَهْلِ بَيْتِي يُوَاطِي

اسْمُهُ اسْمِي، يَمْلَأُ الْأَرْضَ عَدْلًا وَقِسْطًا كَمَا مَلِئْتُ ظُلْمًا وَ
جَوْرًا. (۱)

قیامت به پا نمی‌شود تا اینکه مردی از اهل بیتم
به سلطنت برسد که اسم او اسم من است. او
زمین را پر از عدل و داد می‌کند بعد از آنکه
آکنده از ظلم و ستم شده است.

در این روایات چنانکه می‌بینیم پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ
می‌فرماید: زمین را پر از عدل و داد می‌کند. این جمله
دلالت می‌کند که حکومت آن حضرت جهانی خواهد
بود و حکم او در همه نواحی زمین نافذ خواهد شد.

در روایتی دیگر از امام صادق عَلَيْهِ السَّلَام نقل شده که فرمود:
آخِرُهُمُ الْقَائِمُ الَّذِي يَقُومُ بَعْدَ غَيْبَتِهِ فَيَقْتُلُ الدَّجَالَ وَ
يُطَهِّرُ الْأَرْضَ مِنْ كُلِّ جَوْرٍ وَظُلْمٍ. (۲)

آخرین امامان، قائم است که بعد از غیبت قیام
می‌کند و دجال را می‌کشد و زمین را از هر نوع
ستم و ظلم پاک می‌کند.

این روایت دلالت می‌کند که حضرت، زمین را از همه
انواع ظلم و ستم اعم از ستم ظاهری و جوارحی و باطنی
و قلبی، پاک می‌کند. پس در زمان آن حضرت کفر و نفاق

۱ - اثبات الهداة ۳ / ۵۹۴. و.ر.ک: بحار الانوار ۵۱ / ۶۶ - ۹۷.

۲ - کمال الدین / ۳۳۶. و.ر.ک: بحار الانوار ۱۵ / ۲۳ وج ۵۱ /

عادلترین حکومت / ۲۳

و شرک و ریا و نظایر آن هم از بین می‌رود و ایمان و اخلاص در همه جای زمین فراگیر می‌شود.

امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

أَمَّا وَاللَّهِ، لَيَدْخُلَنَّ عَلَيْهِمْ عَدْلُهُ جَوْفَ بُيُوتِهِمْ كَمَا يَدْخُلُ
الْحَرَّ وَالْقَرَّ. (۱)

بدانید، سوگند به خدا، عدل آن حضرت به یقین داخل اندرون خانه آنها می‌شود همچنانکه گرما و سرما داخل می‌شود.

در این روایت فراگیری عدل آن حضرت به بیان دیگری مطرح شده است، و آن اینکه: عدل آن حضرت حتی در درون خانه‌ها هم احساس خواهد شد و ستم و ظلم در میان خانواده‌ها هم از بین خواهد رفت. زیرا وقتی عدل در درون خانه‌ها راه یافت ظلم از آنجا رخت خواهد بست.

و امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

أَوَّلُ مَا يُظْهَرُ الْقَائِمُ مِنَ الْعَدْلِ أَنْ يُنَادِيَ مُنَادِيَهُ أَنْ يُسَلِّمْ
صَاحِبُ النَّافِلَةِ لِصَاحِبِ الْفَرِيضَةِ الْحَجَرَ الْأَسْوَدَ وَ
الطَّوَّافَ. (۲)

اول چیزی که قائم از عدل ظاهر می‌کند این است که جارچی او ندا می‌کند کسی که مشغول

۱- اثبات الهداة ۳ / ۵۴۴. و ر. ک: بحار الانوار ۵۱ / ۳۶۲.

۲- بحار الانوار / ۵۲ / ۳۷۴.

نافله است حجرالاسود و طواف را برای کسی که مشغول فریضه است تسلیم کند.
 پس مراعات حقوق در زمان آن حضرت برای همه لازم خواهد بود. و چون فریضه مقدم بر نافله است، پس آن حضرت دستور می دهد شخصی که مشغول حج مستحب است، حجرالاسود و طواف را برای کسی که مشغول حج واجب است، خلوت کند.

۲ - قضاوت مهدی به قضاوت داوود

امام باقر علیه السلام فرمود:

إِذَا قَامَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام حَكَمَ بِحُكْمِ دَاوُودَ وَ سُلَيْمَانَ
 لَا يَسْأَلُ بَيْنَهُ. (۱)

آنگاه که قائم آل محمد قیام می کند، به حکم داوود و سلیمان حکم می کند و به بینه (شاهد) توجه نمی کند.

و امام صادق علیه السلام می فرماید:

إِذَا قَامَ قَائِمُ آلِ مُحَمَّدٍ عليه السلام حَكَمَ بَيْنَ النَّاسِ بِحُكْمِ دَاوُودَ،
 لَا يَحْتَاجُ إِلَى بَيْنَةٍ، يُلْهِمُهُ اللَّهُ تَعَالَى فَيَحْكُمُ بِعِلْمِهِ. (۲)

آنگاه که قائم آل محمد علیه السلام قیام می کند، در میان مردم به حکم داوود حکم می کند و نیازی به بینه

۱ - الکافی ۱ / ۳۹۷.

۲ - بحار الانوار ۱۴ / ۱۴.

عادلترین حکومت / ۲۵

نخواهد داشت. خداوند متعال به او الهام می‌کند
و او به علم خود حکم می‌نماید.

بدین ترتیب یکی از مشکلات برقراری عدالت در
زمان او از میان می‌رود. زیرا وقتی قاضی بر طبق شهود و
سوگند حکم می‌کند واقع را لازم نیست به یقین احراز
کند، ولی آن حضرت با علم الهی واقع را همان‌طور که
هست می‌بیند و طبق آن حکم می‌کند. بدیهی است که در
این صورت هیچکس نمی‌تواند حق را ناحق کند.

۳ - تساوی در تقسیم اموال

یکی از آفات بزرگ دولتها عدم رعایت تساوی در
استفاده از اموال عمومی است. آنان که در درون دولتها
مسئولیتی پیدا می‌کنند، برای حفظ مسئولیت خود
صاحبان زور و قدرت را تطمیع می‌کنند و نزدیکان
خویش را بر دیگران مقدم می‌دارند و صلاحیتها را
نادیده می‌گیرند. ولی در دولت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف
نه تنها هیچکدام از این کارها وجود ندارد و عدالت به
طور کامل در مورد همه به صورت یکسان پیاده می‌شود،
بلکه اموال و دارائیهای مربوط به بیت‌المال هم به طور
یکسان در اختیار مردم قرار می‌گیرد. امام باقر علیه السلام
می‌فرماید:

إِذَا قَامَ قَائِمُنَا، فَإِنَّهُ يُقَسِّمُ بِالسَّوِيَّةِ وَيَعْدِلُ فِي خَلْقِ

الرَّحْمَنِ الْبَرِّ مِنْهُمْ وَالْفَاجِرِ. (۱)

وقتی قائم ما قیام کند، مال را بین مردم به تساوی تقسیم می‌کند. در خلق خدا اعم از نیکوکار و فاجر، به عدالت رفتار می‌کند.

و نیز می‌فرماید:

إِذَا ظَهَرَ الْقَائِمُ ... يُعْطِي النَّاسَ عَطَايَا مَرَّتَيْنِ فِي السَّنَةِ وَ يَرْزُقُهُمْ فِي الشَّهْرِ رِزْقَيْنِ وَ يُسَوِّي بَيْنَ النَّاسِ حَتَّى لَا تَرَى مُحْتَاجاً إِلَى الزَّكَاةِ. (۲)

آنگاه که قائم ظهور کند ... در سال دوبار به مردم عطا کند و در ماه دوبار به آنها روزی می‌دهد. و بین مردم مساوات برقرار می‌کند به حدی که نیازمندی به زکات پیدا نمی‌کند.

و از پیامبر گرامی اسلام صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نقل شده که فرمود:

يُقَسِّمُ الْمَالَ صِحَاحاً. فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: وَ كَيْفَ صِحَاحاً؟
قَالَ: السُّوِّيَّةُ بَيْنَ النَّاسِ. (۳)

مهدی مال را به صورت صحاح بین مردم تقسیم می‌کند. مردی به او عرض کرد: صحاح چگونه است؟ فرمود: تساوی بین مردم.

۱ - منتخب الأثر / ۳۱۰ و بحار الانوار ۲۹ / ۵۱ و ج ۵۲ / ۳۵۰.

۲ - بحار الانوار ۵۲ / ۳۹۰.

۳ - اثبات الهداة ۳ / ۵۹۴.

عالمترین حکومت

تأثیر علم و دانش در بی‌نیازی و فزونی سرمایه و گسترش عدل و داد در جوامع قابل انکار نیست. پس این بخش اضافه بر اینکه خود نقش اساسی در بقای دولتها و نزدیکی مردم به حقّ متعال و تکامل و رفاه و آسایش آنها ایفا می‌کند، مکمل دو بخش پیشین نیز به شمار می‌آید. اموری در ارتباط با این بخش نیز مورد نظر قرار گرفته که به صورت فشرده بیان می‌شود:

۱ - تکامل علم در زمان حضرت مهدی (عج)

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

الْعِلْمُ سَبْعَةٌ وَعِشْرُونَ حَرْفًا. فَجَمِيعُ مَا جَاءَتْ بِهِ
الرُّسُلُ حَرْفَانِ. فَلَمْ يَعْرِفِ النَّاسُ حَتَّى الْيَوْمِ غَيْرَ
حَرْفَيْنِ. فَإِذَا قَامَ قَائِمُنَا، أَخْرَجَ الْخَمْسَةَ وَالْعِشْرِينَ
حَرْفًا فَبَثَّهَا فِي النَّاسِ وَضَمَّ إِلَيْهَا الْحَرْفَيْنِ، حَتَّى يَبْثُهَا

سَبْعَةَ وَعِشْرِينَ حَرْفًا. (۱)

کل علم بیست و هفت حرف است. و همه آنچه رسولان الهی آورده‌اند دو حرف بیش نیست. و تا به حال مردم جز دو حرف چیز دیگر نمی‌دانند. و وقتی قائم ما قیام کند بیست و پنج حرف دیگر را نیز بیرون آورد و همه آنها را با ضمیمه دو حرف دیگر برای مردم بیاموزد. بدین ترتیب همه بیست و هفت حرف را به مردم یاد می‌دهد.

با توجه به این روایت معلوم می‌شود همه آنچه بشر تا زمان حضرت خواهد رسید از دو حرفی است که پیامبران در میان بشر منتشر ساخته‌اند. و چنانچه می‌بینیم بشر با این دو حرف کارهای شگفت‌آور و حیرت‌انگیزی انجام می‌دهد. حال اگر بیست و پنج حرف دیگر نیز به این دو حرف افزوده شود و بشر با آنها نیز آشنا شود، چگونه خواهد بود؟ قدرت و توانایی و کارهای بشر در چنین زمانی خارج از تصور بشر امروز است. توصیفاتى که ائمه ما عليهم السلام از حالات بشر در آن زمان کرده‌اند، گوشه‌هایی از آن کمالاتی است که انسان از تصور آن ناتوان است.

۲ - علم مهدی (عج) و شیعیان در دولت مهدی

امام باقر علیه السلام می فرماید:

إِنَّ الْعِلْمَ بِكِتَابِ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَ سُنَّةِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لَيَنْبُتُ
فِي قَلْبِ مَهْدِينَا كَمَا يَنْبُتُ الزَّرْعُ عَلَى أَحْسَنِ نَبَاتِهِ. فَمَنْ
بَقِيَ مِنْكُمْ حَتَّى يَرَاهُ، فَلْيَقُلْ حِينَ يَرَاهُ: السَّلَامُ عَلَيْكُمْ يَا
أَهْلَ بَيْتِ الرَّحْمَةِ وَ النَّبُوَّةِ وَ مَعْدَنَ الْعِلْمِ وَ مَوْضِعَ
الرِّسَالَةِ. (۱)

همانا علم به کتاب خدای تعالی و سنت
پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم در قلب مهدی ما می روید
همچنانکه گیاه در بهترین شرایط می روید. پس
کسی از شما که زمان او را درک می کند، وقتی او
را می بیند به او بگوید: سلام بر شما ای اهل بیت
رحمت و نبوت و معدن علم و موضع رسالت.
آیات انبیای الهی، آثار برخی از علوم است که
خدای تعالی از باب کرامت به آنها عطا فرموده است. امام
صادق علیه السلام می فرماید:

خدای عزوجل اسم اعظم خود را هفتاد و سه
حرف قرار داد. از آن، بیست و پنج حرف به
حضرت آدم داد. و بیست و پنج حرف هم به
نوح عطا کرد. و به ابراهیم علیه السلام هشت حرف عطا
فرمود. و موسی را چهار حرف داد. و عیسی را

دو حرف عطا نمود. و او با آن دو حرف مرده‌ها را زنده می‌کرد و کور مادرزاد و شخص پیس را شفا می‌داد. و محمد ﷺ را هفتاد و دو حرف داد. و یکی را [از همه] مخفی داشت تا آنچه پیش اوست دانسته نشود و آنچه را بندگان دارند، بدانند. (۱)

پس انبیای الهی با این علمی که خدای تعالی به آنها عطا فرموده بود، اینهمه کارهای خارق‌العاده و بزرگ انجام می‌دادند. و حضرت مهدی (عج) وارث همه علوم و آثار پیامبران و اوصیا می‌باشد. پس چه مانعی دارد که آن حضرت در زمان خویش مقداری از آن علوم را به مؤمنین حقیقی به اذن الهی عطا کند و آنان با این عطای حضرت بتوانند کارهایی را بکنند که امروزه از امور خارق‌العاده بشمار می‌آید.

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

آنگاه که قائم ما قیام می‌کند، مؤمن [به اراده خود] پرنده را از هوا فرود می‌آورد و آن را ذبح کرده و بریان می‌کند و گوشتش را می‌خورد، و استخوانهایش را خورد نمی‌کند. بعد به آن می‌گوید: به اذن خدا زنده بشو. پس آن زنده می‌شود و پرواز می‌کند. و همین کار را با آهوان

هم می‌کند ... و همانا مؤمن بر فرزندش لباس می‌پوشاند که تا او زنده است کهنه نگردد. و به هر رنگی بخواهد در می‌آید.^(۱)

پس در زمان حضرت مهدی (عج) خداوند متعال به مؤمن علمی عطا می‌کند که کارهایی از این قبیل برای او امری معمولی و عادی به شمار می‌رود. و اضافه بر این، قدرت شنوایی و بینایی در آن زمان برای شیعیان به نحو خارق‌العاده خواهد بود و علم در دلهای آنها انداخته خواهد شد. امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

إِنَّ قَائِمَنَا إِذَا قَامَ، مَدَّ اللَّهُ لِشِيعَتِنَا فِي أَسْمَاعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ حَتَّى لَا يَكُونَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ الْقَائِمِ بَرِيدٌ. يُكَلِّمُهُمْ فَيَسْمَعُونَ وَيَنْظُرُونَ إِلَيْهِ وَهُوَ فِي مَكَانِهِ.^(۲)

وقتی قائم ما قیام کند، خداوند متعال قدرت شنوایی و بینایی آنها را چنان قوی می‌کند که نیازی به پیک میان آنها و قائم نباشد. او با آنان سخن می‌گوید و آنها حرف او را می‌شنوند و خودش را می‌بینند در حالی که او در جای خود باشد.

نه تنها آگاهی شیعیان در آن زمان فوق‌العاده بالا می‌رود، بلکه فهم و خرد و خلق و خوی آنها هم به

۱ - معجم احادیث الإمام المهدی ۴ / ۵۷ و ۵۸.

۲ - بحار الانوار ۵۲ / ۳۳۶.

صورت شگفت‌آوری فزونی پیدا می‌کند. و به طور کلی شیعیان زمان مهدی (عج) از معرفت و شعور بسیار بالایی برخوردار خواهند بود و در نتیجه اطاعت و پیروی آنها از خداوند متعال و خلیفه او با آگاهی و شعور خواهد بود. امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

إِذَا قَامَ قَائِمُنَا وَضَعَ يَدَهُ عَلَى رُؤْسِ الْعِبَادِ فَجَمَعَ بِهِ
عُقُوبَهُمْ وَأَكْمَلَ بِهِ أَخْلَاقَهُمْ. (۱)

آنگاه که قائم ما قیام می‌کند دست خویش بر سر بندگان خدا می‌نهد و با این کار خرده‌هایشان را جمع کرده و اخلاقشان را کامل می‌کند.

و در نقل دیگر به جای «أخلاقهم»، «احلامهم» (۲) آمده است. یعنی: خوابها و رؤیاهای آنها را کامل می‌کند.

۲ - علم قضات حضرت

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ [بَعَثَ] فِي أَقَالِيمِ الْأَرْضِ فِي كُلِّ إِقْلِيمٍ
رَجُلًا يَقُولُ: عَهْدُكَ [فِي] كَفِّكَ، فَإِذَا وَرَدَ عَلَيْكَ مَالًا
تَفَهَّمَهُ وَلَا تَعْرِفُ الْقَضَاءَ فِيهِ فَانظُرْ إِلَى كَفِّكَ وَاعْمَلْ
بِمَافِيهَا. (۳)

وقتی قائم ما قیام می‌کند، بته هر ناحیه‌ای از

۱ - بحار الانوار ۵۲ / ۳۳۶.

۲ - الکافی ۱ / ۲۵.

۳ - بحار الانوار ۵۲ / ۳۶۵.

زمین شخصی را می‌فرستد و به او می‌گوید: عهد تو در کف توست. اگر به امری برخورد کردی که از آن اطلاعی نداری و حکم آن را نمی‌دانی، به کف خود نگاه کن و به آنچه در آن نوشته شده عمل نما.

و امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

تُوْتُونَ الْحِكْمَةَ فِي زَمَانِهِ حَتَّى أَنْ الْمَرْأَةَ لَتَقْضِي فِي بَيْتِهَا
بِكِتَابِ اللَّهِ تَعَالَى وَ سُنَّةِ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ. (۱)

[در آن زمان] به همه شما علم به حکم و قضاوت داده می‌شود حتی زن در خانه خود به کتاب خدای تعالی و سنت رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ وَسَلَّمَ حکم می‌کند.

پس در زمان آن حضرت علم و آگاهی مردم از دین الهی و سنت رسولش به حدی خواهد رسید که همه احکام خود را بلد خواهند بود. و این آنقدر در میان مردم شایع و گسترده خواهد شد که حتی زنانی که در خانه‌هایشان هستند و به طور معمول بدور از تعلیم و تعلم احکام و قوانین و حدود هستند، آنها هم با کتاب خدا و سنت رسولش به حدی آشنا خواهند شد که اگر از آنها خواسته شود خواهند توانست در خانه‌های خویش میان متخصصین قضاوت کنند.

مقتدرترین حکومت

در مباحث پیش روشن شد که حضرت مهدی (عج) به عنایت خاصّ الهی حکومت الهی را در زمین برقرار خواهد ساخت. و روشن شد که خدای تعالی اراده کرده است که حکومت او آن طور که خدای تعالی می خواهد، باشد. پس پشتوانه حکومت و خلافت آن حضرت، اراده حق متعال است. و گفتیم که خیلی از انبیای الهی و اوصیای آنها اگرچه حکومت داشتند ولی درباره هیچکدام از آنها این عنایت و اراده ویژه الهی وجود نداشت. و این اراده تنها در مورد آخرین دولت به جهت اتمام حجّت تحقق پیدا خواهد کرد. یعنی خدای تعالی می خواهد با برقراری آخرین دولت نقش ایمان و اطاعت و پیروی از حق را بر بندگانش بفهماند و بر آنها روشن کند که اگر آنها از اولیای الهی از اول به طور کامل اطاعت می کردند چنین حالتی پیدا می شد ولی آنها چنین

نکردند و این حالت هیچگاه برای آنها پیدا نشد.
و نیز می‌خواهد به بندگانش بفهماند که تا حال اراده
من این بود که شما خودتان به اختیار و اراده خود و با
کمک و یاری اولیای من حکومتی در زمین برقرار کنید
که مورد رضایت و خشنودی من باشد ولی شما به اراده
خود هیچگاه چنین حکومتی را به صورت کامل برقرار
نکردید. و من حالا می‌خواهم خودم بدون ملاحظه
خواست شما آنچه خود می‌خواستم عملی کنم تا شما
بدانید که آنچه تا به حال تحقق پیدا کرده رضایت و
خشنودی مرا به طور کامل جلب نکرده بود.

حالا با این مقدمه می‌گوییم: حکومتی که از چنین
پشتوانه‌ای برخوردار بوده باشد از همه جهات غنی و
بی‌نیاز خواهد بود و هیچگونه نقص و ضعف و عیبی در
آن دیده نخواهد شد و با کمال اقتدار اهداف خود را در
روی زمین پیاده خواهد کرد و از هیچ مخالفتی هراس به
دل نخواهد داد. در روایات معصومین علیهم‌السلام شواهدی بر
این مطلب وجود دارد که به اختصار اشاره می‌رود:

۱ - زمین به منزله کف دست حضرت قائم (عج) می‌شود

امام صادق علیه‌السلام می‌فرماید:

إِنَّهُ إِذَا تَنَاهَتْ الْأُمُورُ إِلَى صَاحِبِ هَذَا الْأَمْرِ، رَفَعَ اللَّهُ
تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ مُنْخَفِضٍ مِنَ الْأَرْضِ، وَخَفَضَ لَهُ
كُلَّ مُرْتَفِعٍ حَتَّى تَكُونَ الدُّنْيَا عِنْدَهُ بِمَنْزِلَةِ رَاحَتِهِ. فَأَيُّكُمْ

لَوْ كَانَتْ فِي رَاحَتِهِ شَعْرَةٌ لَمْ يُبْصِرْهَا. (۱)

وقتی امور به صاحب این امر منتهی شود، خدای تعالی همه پستی‌ها را برای او بلند می‌کند و همه ارتفاعات را برای او پست می‌کند تا زمین نزد او مانند کف دستش شود. کدام یک از شما هست که اگر در کف دستش مویی باشد آن را نبیند؟! و پیش از این نقل کردیم که در زمان آن حضرت، شنوایی و بینایی شیعیان هم به حدی قوی و کار آمد می‌شود که حضرت را هر جا باشد ببینند و صدایش را بشنوند.

۲ - زمین برای اصحاب قائم جمع می‌شود

خدای تعالی می‌فرماید:

«أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمْ اللَّهُ جَمِيعاً إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ». (۲)

هر جا باشید، خداوند همه شما را حاضر می‌کند. او بر هر کاری تواناست.

در تفسیر این آیه شریفه روایاتی از معصومین علیهم‌السلام نقل شده که این کلام خدای تعالی درباره اصحاب قائم (عج) است. امام باقر علیه‌السلام می‌فرماید:

۱ - کمال‌الدین / ۶۷۴.

۲ - البقره / ۱۴۸.

مقدرترین حکومت / ۳۷

يَعْنِي أَصْحَابَ الْقَائِمِ الثَّلَاثِمِائَةِ وَالْبِضْعَةَ عَشَرَ رَجُلًا.
قَالَ: وَهُمْ وَاللَّهِ الْأُمَّةُ الْمَعْدُودَةُ. قَالَ: يَجْتَمِعُونَ فِي سَاعَةٍ
وَاحِدَةٍ؛ قَزَعُ كَقَزَعِ الْخَرِيفِ. (۱)

مقصود خدای تعالی اصحاب قائم هستند که
سیصد و ده و اندی نفر هستند. فرمود: سوگند به
خدا آنان گروهی معدودند. فرمود: همه آنها در
یک لحظه جمع می شوند. پاره ابرهائی هستند
مانند پاره ابرهائی پاییزی.

۳ - فزونی قوت اصحاب قائم (عج)

امام زین العابدین علیه السلام می فرماید:

إِذَا قَامَ قَائِمُنَا، أَذْهَبَ اللَّهُ عَزَّ وَجَلَّ عَنْ شِيعَتِنَا الْعَاهَةَ وَ
جَعَلَ قُلُوبَهُمْ كَزُبْرِ الْحَدِيدِ وَجَعَلَ قُوَّةَ الرَّجُلِ مِنْهُمْ قُوَّةَ
أَرْبَعِينَ رَجُلًا. (۲)

آنگاه که قائم ما قیام کند، خداوند متعال آفت را
از شیعیان ما برطرف کند و دلهای آنها را مانند
پاره های فولاد کند و در هر مردی از آنها قدرت
و نیروی چهل مرد قرار دهد.

و امام صادق علیه السلام می فرماید:

همانا مردی از اصحاب قائم را خداوند متعال

۱ - الکافی ۸ / ۲۴۶. و ر. ک: کنز الدقائق ۲ / ۱۹۰ - ۱۹۲. و نیز

بنگرید به کمال الدین / ۶۷۲.

۲ - الخصال / ۵۴۱.

نیروی چهل مرد عطا کند. و دل او را از پاره‌های فولاد محکمتر نماید. و اگر بر کوههایی از آهن بگذرند، آنها را از ریشه در می‌آورند. و شمشیرهایشان را غلاف نمی‌کنند تا اینکه خدای تعالی خشنود شود. (۱)

۴ - فرشتگان به یاری او می‌آیند

امیرالمؤمنین علیه السلام می‌فرماید:

يَبْعَثُ اللَّهُ رَجُلًا فِي آخِرِ الزَّمَانِ ... يُؤَيِّدُهُ اللَّهُ بِمَلَائِكَتِهِ وَ
يَعْصِمُ أَنْصَارَهُ وَيَنْصُرُهُ بِآيَاتِهِ. (۲)

خداوند در آخرالزمان مردی را می‌فرستد ... او را با فرشتگانش تأیید می‌کند و یاورانش را محافظت می‌نماید و با آیات خود یاریش می‌کند.

و امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

همانا نخستین کسی که با قائم بیعت می‌کند، جبرئیل علیه السلام است. او به صورت پرنده‌ای سفید فرود می‌آید و با او بیعت می‌کند. سپس یک پای خویش بر بیت خدا می‌نهد و پای دیگر بر بیت المقدس، آنگاه با صدایی رسا و فصیح

۱ - کمال‌الدین / ۶۷۳.

۲ - بحارالانوار / ۵۲ / ۲۸۰.

می‌گوید: «امر خدا رسید پس عجله به سوی او نکنید.»^(۱)

امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

گویا قائم علیه السلام را بر بلندی نجف می‌بینم ... پس چون عَلم رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم را بگسترد، سیزده هزار و سیزده فرشته فرود می‌آیند که همه منتظر قائم علیه السلام می‌باشند. این فرشتگان با نوح در کشتی، و با ابراهیم علیه السلام به هنگام انداختن او در آتش، و با عیسی علیه السلام به هنگام بالا رفتن، بودند. و چهار هزار فرشته دیگر در حالی که نشانه‌هایی با خود دارند در صف‌های منظم می‌آیند. و نیز فرود می‌آیند سیصد و سیزده فرشته روز بدر، و چهار هزار فرشته‌ای که برای یاری حسین بن علی علیه السلام فرود آمدند و به آنها اذن داده نشد و برگشتند تا اذن بگیرند و وقتی فرود آمدند حسین علیه السلام کشته شده بود و آنها پریشان و خاک‌آلود در کنار قبر حسین علیه السلام تا روز قیامت گریه می‌کنند.^(۲)

عنایت خاص الهی نسبت به آن حضرت از این روایات هم به وضوح مشهود است. خدای تعالی علاوه

۱- بحار الانوار ۵۲ / ۲۸۶ و اکمال الدین / ۶۷۱.

۲- کمال الدین / ۶۷۲.

بر اینکه به یاران حضرت نیرویی فوق‌العاده می‌دهد و زمین را برای آنها جمع می‌کند و آنها را با ابرها حرکت می‌دهد، هزاران فرشته را به یاری او می‌فرستد. چه عنایتی بالاتر از این می‌توان تصور کرد که خداوند متعال در حق ولیّی از اولیایش کرده باشد؟! و چه نیرو و قدرتی را می‌توان تصور کرد که از این قدرت و نیروی خدادادی بیشتر و شدیدتر باشد؟! و همه اینها اندکی از امدادهای نامحدود الهی است که شامل حال او می‌شود.

۵ - اطاعت و سلطنت فراگیر حضرت مهدی (عج)

خدای تعالی می‌فرماید:

«وَلَهُ أَسْلَمَ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ طَوْعًا وَكَرْهًا وَ
إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ»^(۱).

و همه کسانی که در آسمانها و زمین هستند، از روی اختیار یا از روی اجبار، در برابر او تسلیمند؛ و همه به سوی او بازگردانده می‌شوند.

امام موسی بن جعفر علیه السلام می‌فرماید:

آیه درباره قائم علیه السلام نازل شده است، آنگاه که به یهود و نصارا و مجوس و زندیق‌ها و مرتدان و همه کفار شرق و غرب، اسلام را عرضه کند و کسی که به اختیار اسلام آورد، او را به نماز و

زکات و همه آنچه بر مسلمان واجب است و خداوند برای او دوست دارد، امر کند. و کسی که اسلام نیاورد، گردنش را می‌زند تا اینکه در مشرق و مغرب هیچ‌کسی جز موحد نماند.^(۱)

خدای تعالی می‌فرماید:

«جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ».^(۲)

حق آمد و باطل رفت.

امام باقر علیه السلام در مورد این آیه شریفه می‌فرماید:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ علیه السلام، ذَهَبَتْ دَوْلَةُ الْبَاطِلِ.^(۳)

آنگاه که قائم علیه السلام قیام کند، دولت باطل از بین می‌رود.

امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

الْقَائِمُ مِنَّا مَنْصُورٌ بِالرُّعْبِ، مُؤَيَّدٌ بِالنَّصْرِ؛ تُطْوَى لَهُ الْأَرْضُ وَ تَظْهَرُ لَهُ الْكُنُوزُ. يَبْلُغُ سُلْطَانَهُ الْمَشْرِقَ وَ الْمَغْرِبَ. وَ يُظْهِرُ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ بِهِ دِينَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ وَ لَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ...^(۴)

قائم ما با رعب و ترس یاری می‌شود و با نصرت الهی تأیید می‌شود؛ زمین برای او پیچیده و جمع می‌گردد و گنجها برای او هویدا می‌شود.

۱- تفسیر عیاشی ۱/ ۱۸۲.

۲- الاسراء / ۸۱

۳- الکافی ۸/ ۲۲۸ ح ۴۳۲.

۴- کمال‌الدین / ۳۳۱.

سلطنت او مشرق و مغرب را فرا می‌گیرد. و خداوند متعال به وسیله او دینش را بر همه ادیان غالب می‌کند، هرچند مشرکان ناخشنود باشند.

و امام صادق علیه السلام می‌فرماید:

فرعون وقتی اطلاع پیدا کرد که سلطنتش به دست موسی از بین خواهد رفت، کاهنان را احضار کرد و آنها او را به نسب موسی راهنمایی کردند و گفتند که او از بنی‌اسرائیل است. پس فرعون اصحاب خود را دستور داد تا شکمهای زنان باردار بنی‌اسرائیل را پاره کنند؛ تا آنجا که در طلب موسی بیست هزار و اندی بچه را کشتند. ولی به حفظ خداوند تبارک و تعالی، به قتل موسی دست نیافتند. و همین‌طور بنی‌امیه و بنی‌عبّاس وقتی اطلاع یافتند که پادشاهی آنان و مُلک امیران و ستمگران آنها به دست قائم ما از بین خواهد رفت، با ما به دشمنی پرداخته و شمشیرهایشان را برای قتل اولاد رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم و از میان بردن نسل او از نیام کشیدند تا به قتل قائم دست پیدا کنند. ولی خداوند ابا دارد که امر او به احدی از ستمگران آشکار شود و می‌خواهد نورش را تمام کند هر

چند مشرکان ناخشنود باشند. (۱)

و همو در تفسیر آیه شریفه می فرماید:

سوگند به خدا تاویل آیه تا به حال نیامده است. و تاویل آیه نخواهد آمد تا اینکه قائم علیه السلام قیام کند. و آنگاه که او قیام می کند، هیچ کافری نسبت به خدای بزرگ و مشرکی نسبت به امام نمی ماند مگر اینکه از قیام او ناخشنود خواهد شد. تا آنجا که اگر کافری یا مشرکی در درون صخره‌ای پنهان شده باشد آن صخره خواهد گفت: ای مؤمن، در درون من کافری پنهان شده است مرا بشکن و او را بکش. (۲)

و امام باقر علیه السلام می فرماید:

گویا می بینم اصحاب قائم علیه السلام را که به آنچه در شرق و غرب است، احاطه پیدا کرده اند و همه از آنها فرمان می برند حتی وحوش زمین و هوا. در هر چیزی خشنودی آنها مطلوب است؛ تا آنجا که زمینی به زمینی دیگر افتخار می کند و می گوید: امروز یکی از اصحاب قائم علیه السلام بر من گذشت. (۳)

۱- کمال الدین / ۳۵۴.

۲- کمال الدین / ۶۷۰.

۳- کمال الدین / ۶۷۳.

و امام علی علیه السلام می فرماید:

يَدِينُ لَهُ عَرْضُ الْبِلَادِ وَ طُوهَا. لَا يَبْقَى كَافِرٌ إِلَّا آمَنَ وَ
لَا طَالِحٌ إِلَّا صَلَحَ ... يَمْلِكُ بَيْنَ الْخَافِقِينَ. ^(۱)

همه شهرها تسلیم او می شوند. هیچ کافری
نمی ماند جز اینکه ایمان می آورد. و هیچ
تبهکاری نمی ماند جز اینکه صلاح پیشه می کند
... بر شرق و غرب عالم سلطنت می کند.

با توجه به این روایات و نیز احادیثی که در مباحث
پیش ذکر گردید، بویژه احادیثی که دلالت می کند که آن
حضرت زمین را پر از عدل می کند بعد از آنکه از ظلم پر
شده باشد، و نیز روایاتی که دلالت می کند بر اینکه او
وارث همه آیات و علوم انبیای الهی می باشد، به خوبی
فهمیده می شود که در عوض حکومت و دولت او بر
روی زمین هیچ حکومت دیگری وجود نخواهد داشت
و او بر همه این کره خاکی حکومت خواهد کرد. و نه تنها
انسان در اطاعت و پیروی او خواهد بود بلکه همه
حیوانات حتی درختان و گیاهان و کوهها و دشتهای و
زمینها و به طور کلی همه اشیا از او اطاعت خواهند نمود،
بلکه اراده اصحاب و شیعیان او در آنها نافذ خواهد بود.
پس بدین ترتیب روشن می شود دولتی که هیچ رقیبی در
مقابل او نباشد چقدر قدرتمند و پرتوان خواهد بود. پس

مقتدرترین حکومت / ۴۵

او در اجرای اهداف خود هیچ مانعی بر سر راه نخواهد داشت و همهٔ موانع را در ابتدای کار از میان خواهد برد.

امنیت در آخرین دولت

جهان امروز پر از شرور و نواقص و بلاهای طبیعی و قتل و غارتها و تجاوز به حقوق و ظلم و ستم است. حتی جوامعی که داعیه پیشرفت دارند از این امور مستثنا نیستند. کجای این دنیا را می توان یافت که خوشی با ناخوشی و فقر با غنا و مانند این امور، آمیخته نشده باشد. کجای این دنیا را می توان یافت که از میکروبهای کشنده و امراض مسری و حیوانات موذی خالی بوده باشد؟!

کجای این دنیا را می توان یافت که همه انسانها در آنجا پیرو و مطیع خدا و خالق و مالک و مولای خویش بوده و فقط او را پرستش نمایند و شرک و کفر و عصیان و نافرمانی حق در آنجا نبوده باشد؟!

اینها از نظر روایات معصومین عوامل مهم ناامنی به حساب می آیند. اگر همه غنی و نیرومند و با فرهنگ و وظیفه شناس باشند و قدرتی قاهر و آگاه و نیرومند بر آنها

امنیت در آخرین دولت / ۴۷

حاکم باشد که کوچکترین تخلف را در ریشه خفه کند، آیا می‌توان ظلم و ستم و قتل و غارت و تجاوز به حقوق دیگران در دنیا پیدا کرد؟! اگر اطاعت و پیروی از خدای تعالی همگانی شود و شرک و کفر از میان برود و همه از خدای بترسند تقوا پیشه کنند، آیا بلاهای طبیعی و امراض و نواقص جسمی و روحی همه بر طرف نخواهد شد؟! و آیا خدای تعالی در این صورت نعمتهایش را بر بندگانش ارزانی نخواهد داشت؟! به یقین جواب مثبت است.

با توجه به این امور به طور قطع می‌توان گفت در آخرین دولت همه دواعی و انگیزه‌های ناامنی از بین خواهد رفت و امنیت بر همه بندگان الهی بلکه بر تمامی موجودات سایه خواهد افکند. دیگر وقتی یکی از اهل خانواده به سفری دور رود، به فکر و خیال آدم نخواهد آمد که آیا او به سلامت به مقصد رسید یا نه. اگر دانه‌ای در زمین افکنده شود، خدای تعالی آن را از بلاهای طبیعی حفظ خواهد کرد و به زودی آن را به ثمر خواهد نشانید.

اینها که گفته شد در این دورانی که ما در آن زندگی می‌کنیم به نظر خیلی بعید یا ناممکن می‌آید، ولی با اندکی تأمل می‌یابیم که اگر خواست و اراده الهی بر این تعلق بگیرد، وقوع آن بلکه وقوع اموری بالاتر از آن، هیچ مشکلی نخواهد داشت. به امید آن روز که حجّت بر حقّ الهی ظهور نماید و جهان را از عدل و داد پر کند و کفر و

شرک و عصیان را ریشه کن کند.
 با توجه به آنچه تا به حال نوشتیم، روشن می شود که
 بیشتر دواعی ناامنی در دولت حضرت مهدی (عج) از بین
 خواهد رفت و زمین در آن روز حکومت صالحان را بر
 خود خواهد دید و نعمتهای الهی بر همه خلائق چون
 باران رحمتش باریدن خواهد گرفت.
 حال به روایاتی که تأکید بر وجود امنیت در آخرین
 دولت روی زمین دارد به صورت مختصر اشاره می کنیم.

۱ - طرد شیطان

شیطان ریشه اصلی کفر و شرک، و فساد و تباهی، و
 عصیان و تمرد، و جنایت و ظلم و تجاوز است. و این
 امور چنانکه گفتیم از عوامل مهم ناامنی هستند. در دولت
 مهدی (عج) یکی از کارهای مهم و اساسی حضرت ذبح
 شیطان است. امام علی نقی علیه السلام می فرماید:

مَعْنَى الرَّجِيمِ أَنَّهُ مَرْجُومٌ بِاللَّعْنِ، مَطْرُودٌ مِنْ مَوَاضِعِ
 الْخَيْرِ، لَا يَذْكُرُهُ مُؤْمِنٌ إِلَّا لَعْنَهُ. وَإِنَّ فِي عِلْمِ اللَّهِ السَّابِقِ
 أَنَّهُ إِذَا خَرَجَ الْقَائِمُ عليه السلام لَا يَبْقَى مُؤْمِنٌ فِي زَمَانِهِ إِلَّا رَجِمَهُ
 بِالْحِجَارَةِ كَمَا كَانَ قَبْلَ ذَلِكَ مَرْجُوماً بِاللَّعْنِ. ^(۱)

رجیم به معنای دور شده به وسیله لعن و
 مطرود از مواضع خیر است. شیطان را هیچ

امنیت در آخرین دولت / ۴۹

مؤمنی یاد نمی‌کند مگر اینکه لعنش می‌کند. در علم سابق الهی آمده است که آنگاه که قائم علیه السلام قیام می‌کند، هیچ مؤمنی در زمان او نخواهد بود مگر اینکه شیطان را با سنگ دور خواهد کرد همانطور که پیش از آن با لعن دور می‌شد.

خدای تعالی می‌فرماید:

«قَالَ رَبِّ فَأَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمٍ يُبْعَثُونَ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ إِلَى يَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُومِ».

گفت: پروردگارا مرا تا روز رستاخیز مهلت بده. فرمود: تو از مهلت یافتگان هستی تا روز و وقت معلوم.

آیه کریمه دلالت می‌کند که شیطان از خدای تعالی تا روز قیامت تقاضای مهلت کرده است و خدای تعالی درخواست او را در اصل مهلت پذیرفته است ولی در مورد وقت آن از آیه به دست می‌آید که تا روز قیامت بودن آن مورد پذیرش قرار نگرفته است. و در مورد تعیین وقت به تعبیر «الوقت المعلوم» اکتفا شده است. این کلمه حاکی از تعیین مدت انتهای مهلت است. و روشن است که علم به آن اختصاص به خداوند متعال و خاندان وحی دارد که عالم به تعلیم الهی هستند. و روایات خاندان وحی هم در تعیین آخرین مهلت مختلف است:

صدوق علیه السلام از امام صادق علیه السلام نقل کرده که فرمود:
روز وقت معلوم روز نفخه اول در صور است.
ابلیس بین نفخه اول و نفخه دوم، خواهد
مرد. (۱)

علی بن ابراهیم هم در تفسیرش از امام صادق علیه السلام نقل
کرده است که فرمود:

روز و وقت معلوم روزی است که
رسول خدا صلی الله علیه و آله شیطان را بر روی صخره
بیت المقدس ذبح می کند. (۲)

و عیاشی هم در تفسیرش از امام صادق علیه السلام نقل کرده
که فرمود:

همانا خداوند شیطان را تا روزی که قائم ما قیام
می کند مهلت داده است. و آنگاه که قائم ما در
مسجد کوفه قیام می کند، ابلیس پیش آمده و در
پیش روی آن حضرت چهارزانو می نشیند و
می گوید: ای وای از این روز. پس حضرت
موهای جلو سرش را می گیرد و گردنش را
می زند. و روز وقت معلوم همین روز است. (۳)

در این روایات چنانکه مشاهده می شود از چند جهت

---

۱ - علل الشرایع / ۴۰۲.

۲ - تفسیر قمی ۲ / ۲۴۵.

۳ - تفسیر عیاشی ۲ / ۲۴۲.

امنیت در آخرین دولت / ۵۱

اختلاف وجود دارد: در یکی شیطان ظاهراً به مرگ طبیعی می‌میرد. و در دومی به دست پیامبرگرامی اسلام صلی الله علیه و آله و سلم ذبح می‌شود. و در سومی به دست حضرت ولی عصر (عج) کشته می‌شود.

و نیز در مورد وقت مرگ هم اختلاف وجود دارد: در اولی بین نفخه اول و دوم می‌میرد. و در دومی مشخص نیست. و در سومی وقت مرگ او روز قیام قائم آل محمد (عج) معین شده است.

و نیز در محل کشته شدنش هم اختلاف بین روایات روشن است: در روایت اخیر مرگ او را در مسجد کوفه، و در روایت دوم مرگ او در بیت المقدس بیان شده است. با توجه به روایتی که در اول این بحث از امام علی نقی علیه السلام نقل کردیم معلوم شد که شیطان در زمان حضرت مهدی (عج) زنده خواهد بود ولی مؤمنین همه او را خواهند شناخت و با سنگ او را از خود خواهند راند. یعنی شیطنت او دیگر خاتمه پیدا خواهد کرد و او را راهی برای اغوا و وسوسه مؤمنین در آن زمان نخواهد بود. و در حال حاضر مهم برای ما همین مطلب است که در زمان آخرین دولت عامل مهم تباهی و فساد و قتل و غارت و تجاوز و به طور کلی عامل اساسی سلب امنیت از کار خواهد افتاد. و این از روایاتی هم که در توصیف ویژگیهای آخرین دولت بیان شد به وضوح روشن است.

۲ - امنیت راهها

یکی از امتیازهای مهم آخرین دولت این است که در زمان آن دولت امنیت در راهها به طور کامل برقرار خواهد شد، بلکه به یک معنا در کل کره زمین امنیت خواهد بود. امام باقر علیه السلام می فرماید:

يُقَاتِلُونَ وَاللَّهِ حَتَّى يُوَحِّدَ اللَّهُ وَلَا يُشْرَكَ بِهِ شَيْءٌ، وَ
حَتَّى يَخْرُجَ الْعَجُوزُ الضَّعِيفَةُ مِنَ الْمَشْرِقِ تُرِيدُ الْمَغْرِبَ
وَلَا يَنْهَاهَا أَحَدٌ. (۱)

سوگند به خدا آنقدر پیکار می کند تا اینکه همه موحد شوند و مشرکی باقی نماند، و تا اینکه پیرزن ضعیفی از مشرق زمین به قصد مغرب زمین خارج شود و کسی مانعی برای او ایجاد نکند.

۳ - امنیت در میان حیوانات

امام صادق علیه السلام می فرماید:

تَأْمَنُ وَحُوشُهَا وَسِبَاعُهَا.

وحوش و درندگان زمین در امن خواهند بود.

و امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمود:

يَضْطَلِحُ فِي مُلْكِهِ السَّبَاعُ.

در دولت او درندگان باهم در صلح و آشتی

باشند.

و همو می فرماید:

اگر قائم ما قیام کند ... درندگان و چارپایان در صلح و آشتی زندگی کنند تا آنجا که زنی از عراق تا شام را بپیماید و جز بر سبزه‌زار قدم نگذارد و زنبیل خود را بر سر داشته باشد و هیچ درنده‌ای او را آشفته و پریشان نکند و او هم از آن نترسد.

سیدبن طاووس از پیامبرگرامی اسلام نقل کرده که

فرمود:

گرگ بر گوسفند حمله نکند. و کینه و دشمنی از بین برود. سمّ همه حیوانات از آنها گرفته شود. تا آنجا که بچه دست خود را در دهان جانوران سمّ‌دار کند و ضرری به او نرسد. و بچه با شیر برخورد کند و شیر ضرری به او نرساند. و شیر در میان گله شتر چون سگ نگهبان آنها باشد و گرگ در میان گله گوسفند چون سگ آنها باشد. (۱)

نکته قابل تأمل در این بحث آن است که: وقتی میان گرگ و گوسفند و شیر و شتر و مانند اینها صلح و آشتی برقرار می‌شود، آیا این بدان معناست که شیر دیگر

حقیقت گوشتخوار بودن خود را از دست خواهد داد؟ و همین طور گرگ هم دیگر گوشتخوار نخواهد بود؟ یا اینکه آنها گوشتخوار بودن خود را از دست نخواهند داد ولی درندگی آنها از بین خواهد رفت و رابطه آنها و حیوانات دیگر مثل رابطه انسان با گوسفند و شتر و گاو خواهد بود. یعنی همانطور که میان انسان و این گونه حیوانات رابطه صلح و دوستی برقرار است و انسان از آنها محافظت و حمایت می‌کند و در مقابل از آنها تغذیه می‌نماید، آیا شیر و گرگ هم همچون انسان با آنها رفتار خواهد کرد؟

اصلاحات در آخرین دولت

مطالبی که تا به حال دربارهٔ آخرین دولت نوشته شد، گوشه‌هایی از اصلاحاتی را که در آن زمان صورت خواهد گرفت، برای ما تصویر کرد. گفتیم خداوند متعال در زمین و موجودات آن تغییراتی خواهد داد، همهٔ زمین سرسبز و خرم خواهد شد. نعمتهای الهی از زمین و هوا برای مردم ارزانی خواهد شد. خارهای درختان خاردار از بین خواهد رفت. همهٔ خرابیها تبدیل به آبادی خواهد شد. و دانه‌هایی که در زمین نهاده می‌شود به سرعت رشد خواهد کرد. و حیوانات هم با هم در صلح و صفا زندگی خواهند کرد. سمهای حیوانات سم‌دار از بین خواهد رفت. شیطان از کار خواهد افتاد و ....

و از جهت تشریح هم گفتیم که قضاوت در دولت حضرت مهدی (عج) به صورت دیگری خواهد بود. قضات و والیانی که از طرف او به بلاد منصوب می‌شوند

با نگاه به کف دستشان حکم خدا را خواهند فهمید و ایمان در همه دنیا فراگیر شده و کفر و شرک و نفاق از بین خواهد رفت. و اموری دیگر از این قبیل که به طور مفصل نوشته شد.

اینها اصلاحاتی است که از لابلای مباحث گذشته به دست می آید و منظور در اینجا بیان نکات جدیدی در این زمینه است:

در دعای عهد می خوانیم:

وَاجْعَلُهُ اللَّهُمَّ ... مُجَدِّدًا لِمَا عَطَّلَ مِنْ أَحْكَامِ كِتَابِكَ وَ
مُشَيِّدًا لِمَا وَرَدَ مِنْ أَعْلَامِ دِينِكَ وَ سُنَنِ نَبِيِّكَ ﷺ. (۱)

خداوندا، او را قرار بده ... تجدید کننده احکامی از کتابت که تعطیل مانده است، و محکم کننده آنچه از نشانه های دینت و سنتهای پیامبرت ﷺ وارد شده است.

امام صادق علیه السلام می فرماید:

يَصْنَعُ مَا صَنَعَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ . يَهْدِمُ مَا كَانَ قَبْلَهُ، كَمَا
هَدَمَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ أَمْرَ الْجَاهِلِيَّةِ، وَيَسْتَأْنِفُ الْإِسْلَامَ
جَدِيدًا. (۲)

او سیره رسول خدا ﷺ را پیش می گیرد و آنچه پیش از او بوده از بین می برد و اسلام را دوباره

۱- بحار الانوار ۹۵/۵۳

۲- بحار الانوار ۳۵۲/۵۲

اصلاحات در آخرین دولت / ۵۷

تجدید می‌کند چنانکه رسول‌خدا ﷺ جاهلیت را از بین برد.

امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

وقتی قائم قیام کند به سوی کوفه حرکت می‌کند و در آنجا چهار مسجد را خراب می‌کند. و همه مساجدی که بر روی زمین دارای کنگره باشد، کنگره‌های آنها را خراب می‌کند و آنها را به صورت ساده و بی‌کنگره قرار می‌دهد، و شاهراهها را توسعه می‌دهد و هر ایوانی را که از راه بیرون آمده باشد خراب می‌کند و فاضلابها و ناودانهایی که به راهها جاری می‌شود از میان بر می‌دارد. ^(۱)

در روایت دیگری می‌فرماید:

شاهراهها را توسعه داده و شصت ذراع می‌کند و هر مسجدی که در راه واقع می‌شود خراب می‌کند و همه آبهایی که به راهها جاری می‌شود جلو آنها را سدّ می‌کند و ایوانهایی که بر راهها بیرون آمده باشند خراب می‌کند. ^(۲)

امام موسی بن جعفر علیه السلام می‌فرماید:

وقتی قائم ما قیام می‌کند می‌فرماید: ای سواره‌ها

۱- بحار الانوار ۵۲ / ۳۳۹.

۲- بحار الانوار ۵۲ / ۳۳۳.

در وسط راه حرکت کنید. وای پیاده‌ها، در دو طرف راه حرکت کنید. پس هر سواره‌ای که در دو طرف راه حرکت کند و به پیاده‌ای عیب برساند دیه بر او ثابت می‌شود. و هر پیاده‌ای که در وسط راه حرکت کند و عیبی به او برسد، دیه ندارد. (۱)

پیامبرگرامی اسلام ﷺ می‌فرماید:

الْقَائِمُ مِنْ وُلْدِي، إِسْمُهُ اسْمِي ... وَ سُنَّتُهُ سُنَّتِي. يُقِيمُ
النَّاسَ عَلَى مِلَّتِي وَ شَرِيعَتِي، وَ يَدْعُوهُمْ إِلَى كِتَابِ رَبِّي
عَزَّ وَ جَلَّ. (۲)

قائم از فرزندان من است. اسم او اسم من است ... سنت او سنت من است. مردم را بر ملت و آیین من راست کند و آنها را بر کتاب پروردگارم عزوجل بخواند.

امیرالمؤمنین عليه السلام می‌فرماید:

گویا شیعیانمان را می‌بینم که در مسجد کوفه چادرهایی زدند و به مردم قرآن را همانطور که نازل شده تعلیم می‌دهند. آگاه باشید! قائم ما وقتی قیام کند مسجد کوفه را خراب کرده و قبله

۱- وسائل الشیعة ۲۹ / ۲۴۳.

۲- کمال‌الدین / ۴۱۱.

آن را درست می‌کند. (۱)

امام باقر علیه السلام می‌فرماید:

وقتی قائم ما قیام می‌کند مردم را به امری تازه می‌خواند همانطور که رسول خدا صلی الله علیه و آله خواند. وهمانا اسلام به هنگام شروع غریب بود و دوباره چون اول غریب خواهد شد. پس خوشا بر غُرباء. (۲)

امام زین العابدین علیه السلام می‌فرماید:

إِذَا قَامَ الْقَائِمُ، أَذْهَبَ اللَّهُ مِنْ كُلِّ مُؤْمِنٍ الْعَاهَةَ وَرَدَّ إِلَيْهِ قُوَّتَهُ. (۳)

هنگامی که قائم قیام کند، خداوند متعال بیماری را از مؤمنین برطرف می‌کند و قوت و نیرویشان را به آنها باز گرداند.

حماد بن عثمان می‌گوید: در محضر امام صادق علیه السلام

بودم که مردی به حضرت عرض کرد:

خداوند امر شما را اصلاح کند؛ فرمودید علی بن ابی طالب علیه السلام لباس خشن می‌پوشید؛ پیراهنی به چهار درهم و مانند آن می‌پوشید، در حالی که می‌بینیم شما لباس نو پوشیده‌اید!

۱- بحار الانوار ۵۲ / ۳۶۴.

۲- بحار الانوار ۵۲ / ۳۶۶.

۳- بحار الانوار ۵۲ / ۳۶۴.

حضرت به او فرمود: در زمان علی بن ابی طالب علیه السلام آن لباس امری منکر نبود. و آن لباس اگر در این زمان پوشیده شود لباس شهرت می شود. پس بهتر لباس هر زمانی لباس اهل آن زمان است؛ جز اینکه قائم ما اهل بیت علیهم السلام وقتی قیام می کند لباس علی را می پوشد و به سیره و روش علی علیه السلام رفتار می کند. (۱)

با توجه به این روایات می بینیم در دولت مهدی عجل الله تعالی فرجه الشریف با عنایت و فضل الهی اصلاحات اساسی در دنیا صورت خواهد گرفت و زمین آماده حکومت صالحان خواهد شد؛ حکومتی که مورد رضایت و خشنودی خدای تعالی و همه خلایق حتی حیوانات و گیاهان و جمادات خواهد شد.

سیره و روش او همان سیره پیامبر خاتم صلوات الله و اوصیای او خواهد بود. و احکام الهی را بعد از آنکه در میان مردم تعطیل شده، دوباره زنده خواهد کرد. و ایمان و تقوا و عبادت خدا را در همه جای زمین گسترانیده، کفر و شرک و نفاق را از میان خواهد برد. شالوده دین را از هر گوه بدعت پاک خواهد کرد و آن را به صورت خالص به مردم عرضه خواهد نمود. علوم و دانشهای

اصلاحات در آخرین دولت / ۶۱

الهی را به صورت صحیح و بدور از هرگونه آلاشی در میان مردم نشر خواهد کرد. و دامن دین را در تمام جهات از انحرافات پاک کرده و برداشتهای نادرست از دین را کنار خواهد زد.

و عدالت را در تمام دنیا برقرار خواهد نمود و چنانکه گفتیم عدل او حتی داخل خانه‌های مردم هم نفوذ خواهد کرد. خیابانها را توسعه داده و عمل به قوانین عبور و مرور را جدی خواهد گرفت. مساجدی که در راهها واقع می‌شوند خراب خواهد نمود و تخلفات مربوط به ساختمان سازی را رسیدگی خواهد کرد.

بدین ترتیب مردم بعد از قرن‌ها دوری از احکام صحیح الهی، دوباره احکام الهی را همان‌طور که نازل شده فرا گرفته و به آن عمل خواهند نمود و اسلام دوباره با آمدن او حیات تازه پیدا خواهد کرد.

از خداوند متعال می‌خواهیم اسباب ظهور و فرج او را به زودی فراهم کند و ما را از فیض زیارت او در زمان غیبت و حضورش بی‌نصیب نفرماید، و او را در کنف حفظ و حمایت خویش سالم و سلامت بدارد.

قم - محمد بیابانی اسکویی

۱۱/۶/۷۹ مطابق با ۲ جمادی الثانی ۱۴۲۱

فهرست منابع

- ۱- قرآن کریم.
- ۲- ابن طاووس، علی بن موسی، الملاحم و الفتن، منشورات الرضی - قم، ۱۳۷۸ هـ ش.
- ۳- حرّانی، حسن بن علی، تحف العقول، تحقیق علی اکبر غفاری، جامعه مدرسین - قم، ۱۴۰۴ هـ ق.
- ۴- حرّ عاملی، محمدبن حسن، وسائل الشیعة، تحقیق مؤسسه آل البيت علیهم السلام - قم، ۱۴۱۴ هـ ق.
- ۵- حرّ عاملی، محمدبن حسن، اثبات الهداة، مطبعه علمیه.
- ۶- صافی گلپایگانی، لطف الله، منتخب الأثر، مکتبه صدر - طهران.
- ۷- صدوق، محمدبن علی، الخصال، تحقیق علی اکبر غفاری، جامعه مدرسین - قم، ۱۴۰۹ هـ ق.
- ۸- صدوق، محمدبن علی، معانی الاخبار، تحقیق علی اکبر غفاری، جامعه مدرسین - قم، ۱۳۶۱ هـ ش.

فهرست منابع / ۶۳

- ۹- صدوق، محمدبن علی، علل الشرایع، مکتبه داورى - قم.
- ۱۰- صدوق، محمدبن علی، کمال الدین، تحقیق علی اکبر غفاری، جامعه مدرسین - قم.
- ۱۱- طبری، محمدبن جریر، دلائل الإمامة، تحقیق قسم الدراسات الاسلامیة، مؤسسه بعثت - قم، ۱۴۱۳ هـ ق.
- ۱۲- طریحی، فخرالدین، مجمع البحرین، تحقیق سید احمد حسینی، مطبعة مرتضوی - تهران، ۱۳۶۵ هـ ش.
- ۱۳- عمید، حسن، فرهنگ فارسی، امیرکبیر - تهران، ۱۳۷۴، چاپ سوم.
- ۱۴- عیاشی، محمدبن مسعود، تفسیر عیاشی، تحقیق سید هاشم رسولی - قم.
- ۱۵- قمی، علی بن ابراهیم، تفسیر قمی، تحقیق سید طیب جزائری، دارالکتاب - قم، ۱۳۰۴ هـ ق.
- ۱۶- قمی، محمدبن محمدرضا، تفسیر کنز الدقائق، تحقیق حسین درگاهی، انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی - طهران، ۱۴۱۱ هـ ق.
- ۱۷- کلینی، محمدبن یعقوب، الکافی، تحقیق علی اکبر غفاری، دارالکتب - طهران.
- ۱۸- مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، دارالکتب - تهران.
- ۱۹- الهيئة العلمیة فی مؤسسة المعارف الإسلامیة، معجم احادیث الامام المهدي عج، اشرف علی کورانی - قم، ۱۴۱۱ هـ ق، چاپ اول.

خودآزمایی

بعد از مطالعه کتاب اگر کسی از شما سؤال نماید که در انتظار چه حکومتی در زمان ظهور حضرت ولی عصر (عج) از نظر مادی و معنوی هستید، در ده دقیقه و یا در ده خط چه جوابی خواهید داد؟